

เอกสารนิเทศทางไกล
การแนะแนวงานอาชีพ

ฉบับที่ 4

ปกซ์หลัง ประจำเดือนเมษายน 2559

การแนะแนวงานอาชีพ

โครงการ 1 โรงเรียน 1 โครงการงานอาชีพ

ประจำปีงบประมาณ 2559

นางสาวอรรรณ พล้องไหม
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1

ผู้ปฏิบัติการนิเทศทางไกล

การแนะแนว งานอาชีพ

ถึง...ผู้บริหารโรงเรียนและคุณครูที่ทำหน้าที่แนะแนวทั้งหลาย

คุณครูคะ... ปัจจุบันมีนักสังคมศาสตร์และนักเศรษฐศาสตร์เปรียบเทียบและอธิบายลักษณะประชากรของประเทศไทยว่าเป็น “คนแก่ อ่อนแอ และป่วย”

คนแก่ หมายถึง เรามีประชากรที่เป็นคนแก่มากกว่าคนหนุ่มสาว

อ่อนแอ หมายถึง เรามีกำลังคนหนุ่มสาวในวัยทำงานอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอยู่น้อยจนต้องอาศัยคนต่างชาติมากมายที่เป็นผู้มีฝีมือและไร้ฝีมือ

ป่วย หมายถึง เราความรู้ด้านเทคโนโลยีอยู่น้อย เรามีการค้นคว้าและพัฒนานวัตกรรมด้านต่างๆ ในระดับต่ำ เรามีเยาวชนจำนวนมากติดยาเสพติดและอบายมุข รวมทั้งขาดวินัยต่อตนเองและสังคม

ปรากฏการณ์นี้เคยเกิดขึ้นในหลายๆ ประเทศ ที่เรารู้จักคือสิงคโปร์และญี่ปุ่น แต่เวลาที่ผ่านมาเขาสร้าง (จัดการศึกษา) พัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีวินัย (คุณธรรม) และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ (คุณลักษณะ) ซึ่งเป็นต้นทุนสำคัญของการทำงานและค้นคว้านวัตกรรมด้านต่างๆ เพื่อใช้คนและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำกัดให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด จนประเทศเขาเจริญก้าวหน้า ในทางกลับกันก็พบว่าประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย แต่ยังยากจนอยู่เพราะคนขาดคุณภาพ ประเทศไทยอาจรวมอยู่ในประเทศเหล่านี้ด้วยก็ได้

แอน คิดว่าทางแก้ปัญหาคือการพัฒนาคนในปัจจุบันที่เป็นเด็กและเยาวชนให้ทำงานเป็นและมีระเบียบวินัย โดยคุณครูจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน เพื่อฝึกการทำงานผ่านการจัดกิจกรรม “การแนะแนวงานอาชีพ” ต่อไปเขาก็สามารถสร้างสรรค์งานอาชีพที่แข่งขันกับนานาประเทศในโลกนี้ได้

เพื่อสร้างความเข้าใจขอให้ท่านทั้งหลายค่อยๆ ศึกษาและทำความเข้าใจเอกสารนิเทศทางไกลนี้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานการสอน แต่อย่าลืมทำภารกิจที่มอบหมายในตอนท้ายด้วย...นะคะ

ความหมาย และ ความสำคัญ ของ อาชีพ

อาชีพคืออะไร ?

พอพูดถึงอาชีพหลายคนมักนึกถึงเหล่านี้คำ 3 คำดังนี้
“งาน” หมายถึงกิจกรรมหรืองานที่ทำเป็นอาชีพ เช่น
เป็นครู เป็นผู้ใหญ่บ้าน เลี้ยงวัว เลี้ยงไก่ ปลูกผัก รับจ้างกรีดยาง
ขายขนม ฯลฯ

“รายได้” ที่เป็นค่าตอบแทนหรือกำไรจากงานที่ทำเป็น
อาชีพ เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน กำไร เป็นต้น

“การเป็นอยู่” หมายถึง คุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นผลการนำ
รายได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และ
ประเทศชาติ

อาชีพมีมากมายหลายอย่าง แต่ละอาชีพมีรายได้ต่างกัน อาชีพรับจ้างที่มีนายจ้างได้ค่าตอบแทนเป็น
“เงินเดือน หรือ ค่าจ้าง” อาชีพค้าขายหรืออาชีพอิสระไม่มีนายจ้างได้ค่าตอบแทนเป็น “กำไร จากการลงทุน

สรุป

อาชีพ เป็นงานที่ทำและเกิดรายได้เพื่อนำไปใช้ในการเป็นอยู่และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ทำงาน

รายได้

นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม
และประเทศชาติ

เมื่อทุกคนมีอาชีพมีงานทำที่สุจริตก็มีรายได้หรือมีเงินที่บริสุทธิ์

เมื่อทุกคนนำเงินที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ก็ทำให้
ตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติเกิดความสุขความเจริญ

เงินถูกนำไปใช้เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต ทำให้หลายคนคิดว่าความสะดวกสบาย
เป็นความสุขที่แท้ จึงหลงติดเงินเพื่อนำไปใช้แลกซื้อสิ่งต่างๆ ที่เป็นวัตถุมาอำนวยความสะดวกสบาย ทำให้
เข้าใจว่าเงินเป็นสิ่งที่บันดาลความสุข การยึดติดและเข้าใจผิดลักษณะนี้เรียกว่า “วัตถุนิยม” สุดท้ายก็ไม่
สามารถใช้เงินเป็นเครื่องมือสำหรับดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข “พอเพียง” เป็นการปฏิบัติที่ “พอดี” ซึ่ง
นำไปสู่ความสุขแก่ตนเองและทุกคนที่นำความเจริญมาสู่ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

จุดเน้น การแนะแนว งานอาชีพ

หากจำได้ ฉบับที่แล้วได้นำเสนอกรอบการแนะแนว อันประกอบด้วย การแนะแนวด้านการศึกษา ด้านบุคลิกภาพ และด้านอาชีพ ที่แสดงด้วยภาพ ดังนี้

ภาพแสดงกรอบการแนะแนว

จุดเน้นการแนะแนวงานอาชีพ

การแนะแนวงานอาชีพ เป็นขอบเขตหนึ่งของการแนะแนว ที่ฝึกให้นักเรียนทำงานเพื่อสร้างรายได้ ซึ่งมีจุดเน้นสำคัญของการแนะแนวงานอาชีพ ดังนี้

ด้านพฤติกรรม	จุดเน้นพฤติกรรม	แนวการจัดกิจกรรม
ด้านความรู้ (Knowledge : K)	1. นักเรียนรู้จักโลกอาชีพหรือข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานอาชีพ 2. นักเรียนรู้จักตนเองเกี่ยวกับงานอาชีพ	1. ให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ 2. ให้นักเรียนวิเคราะห์ความสนใจและความถนัดของตนเองและวิเคราะห์เกี่ยวกับงานอาชีพ
ด้านทักษะกระบวนการ (Process : P)	3. นักเรียนมีทักษะในการทำงานและมีทักษะชีพ	3. ให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการทำงานอาชีพ 4. ให้นักเรียนได้ฝึกทำงานอาชีพด้วยโครงการอาชีพตามความสนใจและความถนัด
ด้านคุณลักษณะนิสัย (Affective : A)	4. นักเรียนมีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงานอาชีพ	5. ให้นักเรียนได้รับการฝึกทำงานจนมีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานอาชีพ 6. ให้นักเรียนได้รับการฝึกทำงานจนมีนิสัยที่ดีในการทำงานอาชีพ

หลักการ แนะแนว งานอาชีพ

การแนะแนวงานอาชีพ เป็นภารกิจที่ครูจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเองเข้าใจคนอื่น เข้าใจสภาพแวดล้อม ใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์เพื่อทำงานอาชีพได้ตามความสนใจและความถนัด

หลักการสำคัญของการแนะแนวงานอาชีพ มี ดังนี้

1. การเลือกอาชีพต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับความสามารถหลายๆ ด้านของบุคคล
3. อาชีพแต่ละอาชีพต้องการบุคคลที่แตกต่างกัน
4. การชอบและความสามารถในงานอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอยู่
5. การเลือกอาชีพเปลี่ยนไปตามเวลาและประสบการณ์
6. แบบฉบับอาชีพขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างที่แต่ละคนได้รับ
7. การฝึกงานเป็นการแนะแนวการพัฒนางานอาชีพ
8. การพัฒนางานอาชีพเป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม
9. กิจกรรมงานอาชีพในโรงเรียนเป็นการแสดงบทบาทสมมติและการจำลองการทำงานด้านอาชีพ
10. ความพึงพอใจในอาชีพขึ้นอยู่กับความเป็นจริงวิถีชีวิต ความสามารถ และความต้องการของบุคคลนั้นๆ

โดยสรุป

การแนะแนวงานอาชีพในโรงเรียนที่ยึดหลักสำคัญมีลักษณะของกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมงานอาชีพต้องสร้างความสนใจและการตัดสินใจเกี่ยวกับงานอาชีพตามช่วงเวลานั้นๆ เพราะความสนใจและการตัดสินใจเกี่ยวกับงานอาชีพเปลี่ยนเมื่อเวลาเปลี่ยน
2. กิจกรรมงานอาชีพต้องหลากหลายและสอดคล้องและเหมาะสมกับนักเรียน
3. กิจกรรมงานอาชีพต้องเกิดการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ โครงการงานอาชีพ หรือการจำลองการทำงานด้านอาชีพ เป็นต้น

การจัด กิจกรรม แนะแนว งานอาชีพ

การแนะแนวงานอาชีพ

มีงาน 2 ลักษณะ ดังนี้

① การบริการ เป็นงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนด้านอาชีพของนักเรียน มีภาระงานดังนี้

1) บริการข้อมูลนักเรียนรายบุคคล โดยจัดให้มีการประเมินตนเองด้านอาชีพ วิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์งาน เพื่อให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจความสามารถ ความถนัด หรือบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพของตนเอง

2) บริการข้อมูลและสนเทศด้านอาชีพ โดยให้ศิษย์เก่ามาเล่าประสบการณ์งานอาชีพ จัดนิทรรศการงานอาชีพ ศึกษาแหล่งเรียนรู้อาชีพต่างๆ ศึกษาต้นแบบผู้สำเร็จในอาชีพต่างๆ ให้หน่วยงานวิชาชีพต่างๆ มาแนะแนวด้านอาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนรู้จัก ชอบ ตัดสินใจเลือก และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพต่างๆ

3) บริการให้คำปรึกษา โดยการกระตุ้น แนะนำส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

4) บริการจัดวางตัวให้เหมาะสมกับอาชีพ โดยจัดให้นักเรียนได้ฝึกงาน แสดงบทบาท ทำโครงการอาชีพ ทดลองงาน ทหารายได้ระหว่างเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทำงานอาชีพที่สอดคล้องกับประสบการณ์ และเป็นการเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในการทำงานอาชีพนั้นๆ มากยิ่งขึ้น

5) บริการติดตามและประเมินผล โดยสังเกตและตรวจสอบก่อน ระหว่าง และหลังการทำงานอาชีพของนักเรียน เพื่อช่วยเหลือ กระตุ้น แนะนำซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและประสบความสำเร็จในการทำงานอาชีพ

② การจัดกิจกรรม เป็นงานที่บูรณาการผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ ตามหลักสูตร รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนประยุกต์ความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงานอาชีพ เช่น โครงการงานอาชีพ ค่ายอาชีพ มหกรรมอาชีพ แข่งขันทักษะอาชีพ ประกวดผลงานอาชีพต่างๆ เป็นต้น ซึ่งอาจจัดได้ทั้งในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน หรือจัดได้ทั้งในหรือนอกห้องเรียน

กระบวนการ ดำเนินงาน แนะแนว งานอาชีพ

การแนะแนวงานอาชีพ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระด้านอาชีพ ของหลักสูตรสถานศึกษา สภาพต่างๆ ของชุมชน ความถนัด ความสนใจ ทักษะและความสามารถด้านอาชีพของนักเรียน เป็นรายบุคคล

2. วิเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็น และกำหนดเป้าหมาย การแนะแนวงานอาชีพสำหรับนักเรียน

3. กำหนดกิจกรรมการแนะแนวงานอาชีพให้ครอบคลุม สภาพความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน ทักษะอาชีพของ นักเรียนโดยมีครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม

4. กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว งานอาชีพของแต่ละชั้นปี

5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวงานอาชีพ ซึ่งมี หัวข้อสำคัญดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์
- 2) การจัดกิจกรรม
- 3) เวลาจัดกิจกรรม
- 4) หลักฐานชิ้นงานการทำกิจกรรม
- 5) การประเมินผล

6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวงานอาชีพเป็น รายชั่วโมง ประกอบด้วย

- 1) ชื่อกิจกรรม
- 2) จุดประสงค์
- 3) เวลา
- 4) เนื้อหา/สาระ
- 5) วิธีจัดกิจกรรม
- 6) สื่อ/อุปกรณ์
- 7) การประเมินผล

7. จัดกิจกรรมแนะแนวงานอาชีพตามแผนที่จัดกิจกรรม เมื่อจัดเสร็จจะมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม

8. ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

สรุป

- ความหมายและความสำคัญของอาชีพ
- จุดเน้นการแนะแนวงานอาชีพ
- หลักการแนะแนวงานอาชีพ
- การจัดกิจกรรมแนะแนวงานอาชีพ
- กระบวนการดำเนินงานแนะแนวงานอาชีพ

1 โรงเรียน 1 โครงการอาชีพ

กิจกรรมการนิเทศทางไกลด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านหน้าเวปเพจ (Web Page) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 เพื่อนิเทศงานการจัดกิจกรรมแนะแนวงานอาชีพสำหรับผู้บริหารและครูในโรงเรียนผ่านโครงการ 1 โรงเรียน 1 โครงการอาชีพ

มอบภารกิจ

ต่อไปนี้จะมอบหมายงานให้คุณครูปฏิบัติกิจกรรม...นะคะ

คุณครูออกแบบการจัดกิจกรรมและแผนงานอาชีพสำหรับนักเรียนในปีการศึกษานี้ค่ะ
โดยเขียนให้ครอบคลุมหัวข้อตามตารางต่อไปนี้

1) วัตถุประสงค์	2) การจัดกิจกรรม	3) เวลา จัดกิจกรรม	4) หลักฐาน ชิ้นงาน การทำกิจกรรม	5) การประเมินผล

(คุณครูทำเสร็จไม่ต้องส่ง เก็บไว้ที่โรงเรียนนะคะ)

ท่านใดมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะใดโทรศัพท์มาคุยกันได้

พบกันใหม่ฉบับหน้านะคะ

แอน : อรารรณ ปล้องไหม

โทร : 089-468-0650